

Restaurátorský průzkum a záměr obnovy

Předklášteří u Tišnova

Kostel Nanebevzetí Panny Marie, interiér – stratigrafie v místnosti pod kůrem

Pastiglia
společnost pro obnovu památek, s.r.o.
Bašty 2
602 00 Brno
IČ 03929388

info@pastiglia.cz

únor 2017

Pastiglia
společnost pro obnovu památek, s.r.o.
Bašty 2, 602 00 Brno, info@pastiglia.cz
IČ 03929388 DIČ CZ03929388

Obsah

1	Základní údaje	2
1.1	Lokalizace objektu	2
1.2	Údaje o památce	2
1.3	Objednatel	2
1.4	Investor	2
1.5	Zpracovatel průzkumu	3
1.6	Dostupné materiály	3
2	Předmět průzkumu	3
3	Historie restaurování	3
4	Výsledky sondážního průzkumu	4
5	Rozsah průzkumu	4
6	Návrh prezentace	5
7	Dokumentace	6

1 Základní údaje

1.1 Lokalizace objektu

Kraj/ Okres: Jihomoravský/ Brno-venkov

Obec: Předklášteří u Tišnova

Adresa: ul./ nám. č.:

Katastrální území: Předklášteří, parcela č.: st.1

Název objektu: kostel Nanebevzetí Panny Marie

Památková ochrana: objekt je národní kulturní památkou dle zákona pod r. č. ÚSKP 28276/7-1045

Lokalizace objektu v katastrální mapě

1.2 Údaje o památce

Autor/ vznik:

--/ před 1240, úpravy v době barokizace v 60. letech 18. století, rekonstrukce na konci 19. století

1.3 Objednatel

A77 Architekti, Tausigova 21, 615 00 Brno

1.4 Investor

Římskokatolická farnost Předklášteří, Ondřejova 1062, 66602 Předklášteří

1.5 Zpracovatel průzkumu

Pastiglia společnost pro obnovu památek, s.r.o. Bašty 2, 602 00 Brno, IČ 03929388, e-mail: info@pastiglia.cz; Mgr. et Mgr. Zuzana Hlavicová, Mgr. Martin Číhalík, Mg.A. Renata Novotná Zemanová, PhDr. Šárka Fidrichová

1.6 Dostupné materiály

- Fotodokumentace uložená na NPÚ ÚOP v Brně.
- Archiv NPÚ ÚOP v Brně
- Archiv ŘKF Tišnov
- Klátil, Rudolf: Paměti Předklášteří a tišnovského kláštera „Porta Coeli“. 1925

2 Předmět průzkumu

Předmětem průzkumu byly povrchové úpravy stěn a klenby v jihozápadní místnosti pod kůrem. Sondáž byla prováděna z důvodu dřívějšího nálezu starších povrchových úprav s kresbou, které byly nalezeny na západní stěně. V rámci připravovaného projektu rekonstrukce bylo nutné prověřit rozsah zachování hodnotných omítkových vrstev tak, aby stavebními zásahy nedošlo k jejich poškození. Průzkum, vzhledem k absenci okamžité návaznosti restaurování, nebyl prováděn ve vápenných souvrstvích starší omítky. Pouze byl identifikován rozsah jejího zachování, ale nebyla prověřena existence dalších maleb, či nápisů.

3 Historie restaurování

Výmalba interiéru byla zcela jistě nově provedena v 60. letech 18. století v souvislosti s jeho barokizací a novými vestavbami – architektura oltářů, kazatelna, poprsně kůru apod. Vznik současné výmalby – šablonový dekor můžeme klást do přelomu 19. a 20. století. Byť archivní dokumentace explicitně nevyjmenovává novou výmalbu, vyplývá z logiky oprav a zmínek o rozsáhlých opravách interiéru, které byly prováděny od roku 1899.

Z roku 1942 existuje rozpočet na obnovu interiéru, ovšem nevyplývá z něj realizace prací.

Nejmladším zásahem do povrchových úprav této prostory je lokální průzkum západní stěny, kde byla odkryta menší plocha starší pekové omítky se souvrstvím vápenných nátěrů a v nejstarší vrstvě s kresbou rudkou, která může evokovat zobrazení architektury. Další sondy byly provedeny po stranách tohoto nálezu, evidentně za účelem zjištění rozsahu zachování nejstarší vrstvy.

4 Výsledky sondážního průzkumu

Po provedení sondážního průzkumu na všech stěnách i klenbě bylo zjištěno, že na západní a jižní straně je dochována tenká cca 1 cm mocná omítková vrstva v rozsáhlých plochách, a to i těsně nad podlahou. Omítka je velmi pevná, nahusto pekovaná. Na jejím povrchu je zachováno souvrství bílých vápenných nátěrů. Jde o stejnou vrstvu, kde byla nalezena kresba rudkou. Na severní a východní stěně tento typ omítek identifikován nebyl. Rovněž klenba má pouze jednu omítkovou vrstvu související s mladší úpravou stěn.

Stratigrafie:

Západní a jižní stěna

- převážně kamenné zdivo
- tenká omítková vrstva s pekováním (tloušťka cca 1 cm)
- souvrství bílých vápenných nátěrů
- mladší omítka (lokálně ve dvou vrstvách, tloušťka cca 2-3,5 cm))
- povrchová úprava – dekorativní malba
- povrchová úprava – monochromní malba

Východní a severní stěna

- převážně cihlové zdivo
- omítka v jedné vrstvě
- povrchová úprava – dekorativní malba
- povrchová úprava – monochromní malba

Klenba

- cihlové zdivo
- omítka v jedné vrstvě
- povrchová úprava – dekorativní malba
- povrchová úprava – monochromní malba
-

5 Rozsah průzkumu

Vizuální prohlídka a fotodokumentace současného stavu, stratigrafické sondy.

6 Návrh prezentace

Vzhledem k jedinečnosti nálezu a nutnosti jeho zabezpečení doporučujeme provést na západní stěně plošný odkryv starší omítky a restaurování nejstarší vápenné vrstvy s kresbou.

- Postupné snímání mladší omítkové vrstvy.
- Injektáže vzdutých míst (Ledan*, Vapoinjekt*).
- Tmelení hran historické omítky a peků vápenným tmelem.
- Postupné snímání vápenných nátěrů až na vrstvu s kresbou.
- Dočištění a fixáž malby (Primal SF 016* v koncentraci do 2%).
- Retuše malby nebudou prováděny. Prezentace bude vycházet pouze ze zachovaného originálu.

***) Materiály jmenovitě uvedené v projektu nejsou závazné, ale jsou reprezentanty kvalitativního standardu. Zadavatel umožňuje pro plnění veřejné zakázky použití i jiného rovnocenného řešení, které bude odsouhlaseno pracovníky památkové péče.**

Západní stěna

stav před započítím průzkumu

starší sondážní průzkum

stav po provedení průzkumu

rozšířená sondáž kolem nálezu kresby

zjišťovací sondy v ploše západní stěny

zjišťovací sondy v ploše západní stěny

zjišťovací sondy v ploše západní stěny

Jižní stěna

celkový pohled – rozsah průzkumu

detail jedné ze zjišťovacích sond

1- kamenné zdivo, 2- tenká pekovaná omítka, 3- omítková vrstva, 4- omítková vrstva se stávající výmalbou

Severní stěna

celkový pohled – rozsah průzkumu

charakteristická situace omítkové vrstvy a zdiva

Východní stěna

celkový pohled – rozsah průzkumu

charakteristická situace omítkové vrstvy a zdiva

1- zdivo, 2- omítková vrstva, 3- dekorativní malba, 4- stávající výmalba